

2025 m. kraštiečių sukakčių kalendorius

405 metai – 1619 m. gegužės 18 d. – Kretingoje mirė bernardinų vienuolyno ir bažnyčios fundatorė, miesto prieglaudos rėmėja Sofija Mieleckaitė-Chodkevičienė.

260 metų – 1764 m. rugsėjo 17 d. – Kretingoje gimė 1794 m. T. Kosciuškos sukilimo dalyvis, kovotojas už Abiejų Tautų Respublikos laisvę, karvedys Berekas Joselevičius. Žuvo prieš 215 metų (1809 m. gegužės 5 d.).

175 metais – 1849 m. spalio 30 d. – Kretingos bernardinų vienuolyne mirė botanikas, floristas tėvas Ambraziejus Pabrėža OFS.

170 metų – 1854 m. – Jokūbave gimė vienas iš Telšių ješivos įkūrėjų, ilgametis Kelmės rabinas ir mokytojas Zvi Jakovas Openheimas.

160 metų – 1864 m. kovo 29 d. – Martynaičiuose (šalia Kartenos) gimė knygnešys, lietuviškos spaudos platintojas Vilniaus krašte, kunigas Ignotas Šoparas.

160 metų – 1864 m. balandžio 6 d. – Paryžiuje gimė Kretingos dvaro paveldėtojas ir paskutinis grafas Aleksandras Tiškevičius.

155 metai – 1869 m. – Palangoje gimė teisininkas, Kretingos teismo teisėjas, ilgametis notaras, 1941 m. Sibiro kankinys Jonas Kentra.

140 metų – 1884 m. balandžio 5 d. – Pumperiškiuose gimė pedagogas, Kretingos pranciškonų gimnazijos direktorius, kunigas, pranciškonas tėvas Bonaventūra (Vincas) Zajančkauskas OFM.

140 metų – 1884 m. spalio 26 d. – Nasrėnuose gimė Lietuvos kariuomenės kūrėjas savanoris, kooperatininkas, ilgametis Kretingos vartotojų bendrovės vedėjas, savivaldybininkas, visuomenininkas Juozas Pabrėža. Mirė prieš 80 metų (1944 m. gruodžio 9 d.).

140 metų – 1884 m. lapkričio 14 d. – Meškuičiuose gimė bažnyčios ir visuomenės veikėjas, lietuvybės puoselėtojas, pirmojo Kretingos apskrityje savanorių kūrėjų būrio organizatorius, kunigas Pranciškus Čepulis – Pranciškonų ordino Lietuvos šv. Kazimiero provincijos provincijolas tėvas Kazimieras OFM.

140 metų – 1884 m. gruodžio 29 d. – Letūkuose gimė kunigas, sakytojas, visuomenės ir evangelikų liuteronų bažnyčios veikėjas, lietuvybės puoselėtojas Mažojoje Lietuvoje, Kretingos evangelikų liuteronų bažnyčios kunigas Ansas Baltris. Mirė prieš 70 metų – 1954 m. sausio 29 d. Kretingoje.

140 metų – 1884 m. – Margininkuose gimė Kretingos progimnazijos organizacinio komiteto narė, visuomenininkė, knygų platintoja Sofija Litvinaitė-Janušienė-Buividienė.

140 metų – 1884 m. kovo 31 d. – Šlaveituose gimė knygnešė, daraktorė, visuomenininkė, rašytoja, prozininkė Stasė Paulauskaitė-Vaineikienė.

130 metų – 1894 m. sausio 1 d. – Šiauliuose gimė pedagogė, Kretingos visuomenininkė, šaulė, Kretingos šaulių moterų rinktinės vadė Jadvyga Petrauskaitė-Nainienė. Mirė prieš 50 metų (1974 m.).

130 metų – 1894 m. spalio 4 d. – Pesčiuose gimė Lietuvos kariuomenės pulkininkas leitenantas Stanislovas Bendikas (palaidotas Gargždėlės kapinėse).

125 metai – 1899 m. gegužės 8 d. – Purviniškėse gimė enkavedistų kankinys, Štuthofo koncentracijos stovyklos kalinys, Kretingos šaulių rinktinės vadas, Lietuvos kariuomenės savanoris kūrėjas, atsargos kapitonas Petras Buragas.

125 metai – 1899 m. spalio 14 d. – Rūdoje (šalia Gižų) gimė žurnalistas, visuomenės veikėjas, savivaldybininkas, Kretingos burmistras Tomas Dambrauskas.

125 metai – 1899 m. gruodžio 12 d. – Liepojoje gimė Kretingos visuomenininkas, savivaldybininkas, Lietuvos Respublikos IV Seimo narys, agronomas Jonas Raudonis.

120 metų – 1904 m. birželio 12 d. – Gribžėnuose gimė Lietuvos atsargos karininkas, visuomenės veikėjas, ilgametis Kartenos pradžios mokyklos vedėjas ir Kartenos šaulių būrio

vadas, Rainių kankinys Antanas Dibisteris.

120 metų – 1904 m. rugsėjo 12 d. – Klausgalvų Medsėdžiuose gimė fizikos teoretikas, akademikas, daugiaelektronų atomų teorijos kūrėjas, šiuolaikinės teorinės fizikos Lietuvoje pradininkas Adolfas Jucys. Mirė prieš 50 metų (1974 m. vasario 4 d.).

120 metų – 1904 m. gruodžio 30 d. – Šatraminiuose gimė liaudies meistras, Palangos Juzės skulptūros autorius Petras Kalenda.

115 metų – 1909 m. – Notėnuose gimė Kretingos laikrodininkas, Rainių kankinys Julius Simutis.

115 metų – 1909 m. kovo 27 d. – Kadagynuose gimė misionierius, kunigas salezietis Antanas Perkumas. Mirė prieš 40 metų (1984 m.).

115 metų – 1909 m. rugpjūčio 3 d. – gimė Liucija (Liūnė) Janušytė – rašytoja feljetonistė, vertėja, Kretingos rajono Garbės pilietė.

115 metų – 1909 m. rugsėjo 15 d. – Kiaupiškėse gimė Kretingos rajono Garbės pilietis, pedagogas Antanas Markauskas.

110 metų – 1914 m. gegužės 17 d. – Kretingoje mirė grafo Juozapo Tiškevičiaus daržininkas, Kretingos dvaro vasaros ir žiemos sodų kūrėjas Liudvikas Haidukas.

110 metų – 1914 m. rugsėjo 10 d. – Salantuose gimė liaudies menininkas, tapytojas Antanas Drungilas.

105 metai – 1919 m. vasario 9 d. – Plaušiniuose gimė Kretingos liaudies menininkas, skulptorius Alfonsas Skiesgilas. Mirė 2009 m. vasario 28 d. Kretingoje.

105 metai – 1919 m. rugpjūčio 4 d. – mūšyje su bermontininkais netoli Radviliškio žuvo kretingiškis Lietuvos kariuomenės kūrėjas savanoris, Vyčio Kryžiaus ordino kavaliarius Steponas Vinkus.

105 metai – 1919 m. rugsėjo 15 d. – Bad Homburge (Vokietija) mirė Darbėnų žydų kilmės verslininkas, sionizmo veikėjas, Izraelio vėliavos ir valiutos (šekelio) pavadinimo autorius Dovydas Volfsonas (palaidotas Jeruzalės Herclio kalno kapinėse).

105 metai – 1919 m. lapkričio 22 d. – mūšyje su bermontininkais žuvo Lietuvos kariuomenės savanoris kūrėjas Domas Domarkas iš Rubulių kaimo.

105 metai – 1919 m. gruodžio 20 d. – Mykolajive gimė Kretingos rajono Garbės pilietis, kompozitorius, pedagogas Eduardas Balsys. Mirė prieš 40 metų – 1984 m. lapkričio 3 d. Druskininkuose.

100 metų – 1924 m. birželio 15 d. – Pasvalyje gimė Kretingos rajono Garbės pilietė, pedagogė, choreografė, rajono ir respublikinių dainų švenčių baletmeisterė Ligija Sofija Vasiliauskaitė-Vaičiulėnienė.

100 metų – 1924 m. liepos 24 d. – Plaušiniuose gimė kretingiškę tautodailininkė Adolfina Skiesgilienė.

95 metai – 1929 m. rugpjūčio 20 d. – Tubiniuose gimė režisierius, ilgametis Kretingos kultūros rūmų dramos teatro režisierius Egidijus Radžius.

95 metai – 1929 m. lapkričio 30 d. – Kretingoje gimė pedagogas, tautodailininkas Pranas Zapalis.

95 metai – 1929 m. gruodžio 31 d. – Sūdėnuose gimė kunigas, vienas iš Klaipėdos Marijos Taikos Karalienės bažnyčios statytojų, Kretingos klebonas Bernardas Talaišis.

90 metų – 1934 m. balandžio 24 d. – Paluknėje gimė kretingiškis tautodailininkas, medžio drožėjas Valerijonas Veitas. Mirė prieš 10 metų – 2014 m. liepos 24 d.

90 metų – 1934 m. spalio 17 d. – Švėkšnoje gimė pašto technikas, teismo tarėjas, rašytojas, ilgametis Kretingos pašto viršininkas Pranciškus Šernas.

85 metai – 1939 m. rugpjūčio 17 d. – Vėlaičiuose gimė Kretingos rajono Garbės pilietis, radijo inžinierius, akademikas, prof., habil. dr., valstybės veikėjas Vladislavas Domarkas.

85 metai – 1939 m. spalio 27 d. – Klaipėdoje gimė Kretingos rajono Garbės pilietis, kunigas

misionierius Hermanas Jonas Šulcas.

85 metai – 1939 m. lapkričio 30 d. – Grūšlaukėje gimė Kretingos rajono Garbės pilietis, tautodailininkas, medžio skulptorius Adolfas Andriejus Viluckis.

80 metų – 1944 m. sausio 19 d. – Kretingoje gimė Lietuvos teatro, televizijos ir kino aktorius Gediminas Girdvainis.

80 metų – 1944 m. balandžio 2 d. – Petrikaičiuose gimė pedagogas, dailininkas, grafikas Alfonsas Žvilius.

75 metai – 1949 m. gegužės 12 d. – Šiūpariuose gimė Kretingos rajono garbės pilietis, savivaldybininkas, tapytojas peizažistas, tautodailininkas Edvardas Tedevušas Stalmokas.

75 metais – 1949 m. liepos 1 d. – Kretingoje gimė Kretingos rajono Garbės pilietis, LDK Gedimino 5-ojo laipsnio ordino kavalierejus, biologas, prof., habil. dr. Vladas Algirdas Bumelis.

75 metai – 1949 m. rugsėjo 4 d. – Kretingoje gimė aktorius, režisierius, Lietuvos nacionalinio dramos teatro direktorius Adolfas Večerskis.

70 metų – 1954 m. rugsėjo 15 d. – Klyvlende mirė kretingiškis archeologas, gydytojas, Vytauto Didžiojo karo muziejaus įkūrėjas, brigados generolas Vladas Nagius-Nagevičius (1995 m. palaikai perlaidoti Kretingoje).